

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยปกครองในระบบประชาธิปไตยและยอมรับหลักนิติรัฐเป็นหลักในการปกครองประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในการกำหนดกลไกการปกครองและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่างๆ ในรัฐ รัฐธรรมนูญนอกจากจะได้กำหนดรูปแบบกลไกการปกครองรวมถึงความสัมพันธ์ขององค์กรต่างๆ ในรัฐแล้ว ยังได้กำหนดมาตรการของการคุ้มครองรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในรัฐด้วย

สิทธิที่ได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเป็น “สิทธิตามกฎหมายมหาชน” (das subjective öffentliche Recht) หมายถึง อำนาจที่รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดได้บัญญัติคุ้มครองรับรองไว้ บุคคลใดหรือองค์กรใดจะล่วงละเมิดต่อสิทธิที่ได้รับการรับรองคุ้มครองไว้ในรัฐธรรมนูญไม่ได้เป็นอันขาด สิทธิที่ได้รับการคุ้มครองรับรองนี้เป็นสิทธิประเภทสิทธิป้องกัน หรือ Statute Negativus ซึ่งเป็นสิทธิที่รัฐมีต่อประชาชน กล่าวคือ รัฐจะเข้าไปล่วงล้ำไม่ได้ หรือกล่าวได้ อีกนัยหนึ่งคือ สิทธิที่รัฐมีต่อประชาชน

ส่วนเสรีภาพ เป็นอำนาจในการกำหนดตนเองโดยอิสระของบุคคลที่จะกระทำการใดหรือไม่กระทำการใดอันเป็นอำนาจที่มีเหนือตนเอง และย่อมก่อให้เกิดหน้าที่แก่ผู้อื่นที่จะไม่เข้ามารบกวนการใช้อำนาจในการกระทำการหรือไม่ของบุคคลนั้น

แต่สิทธิและเสรีภาพบางสถานการณ์หรือบางโอกาส รัฐจำเป็นต้องมีการจำกัดขอบเขตในการใช้สิทธิและเสรีภาพดังกล่าว หากรัฐปล่อยให้มีการใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างฟุ่มเฟือย โดยไม่มีขอบเขตก็จะทำให้บ้านเมืองเกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นได้ เช่น การจำกัดสิทธิและเสรีภาพเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ (Securitie Nationale) การจำกัดสิทธิและเสรีภาพเพื่อความสงบเรียบร้อย หรือรัฐประกาศนโยบายกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับจำกัด การจำกัดสิทธิเสรีภาพเพื่อศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการจำกัดสิทธิเสรีภาพเพื่อคุ้มครองอนามัยของบุคคลหรือสังคม¹

¹ พรชัย เลื่อนจวี. (2547). *กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง*. หน้า 134 -135.

แต่การจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าว ควรทำในรูปของกฎหมายที่ออกโดยอานาบัญญัติบัญญัติจะ
ออกเป็นคำสั่งคำบัญชาของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลใดไม่ได้

การจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการบัญญัติคุ้มครองรับรองไว้รัฐธรรมนูญโดยหลัก
แล้วจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะอาศัยอำนาจแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย แต่กระนั้นก็ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อ
ของกฎหมายที่จะใช้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนั้นจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อ
สาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นด้วย อีกทั้งการที่จะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายในการจำกัด
สิทธิและเสรีภาพของประชาชนนั้นจะต้องใช้ได้เพียงเท่าที่จำเป็นตามบทบัญญัติแห่งมาตรา 29²
วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

สำหรับการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาในประเทศไทยกรมการกระทำความผิดที่มี
ลักษณะเป็นคดีอาชญากรรมที่มีความร้ายแรงและสลับซับซ้อน ในอดีตนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ได้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในคดีเหล่านี้คือ กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ
(Economic crime investigation Division) (ECID) สังกัดกองบัญชาการสอบสวนกลางและกอง
ปราบปราม (Crime suppression Division) (CSD) สังกัดกองบัญชาการสอบสวนกลางแต่ก็ประสบ
ปัญหาด้านการสอบสวนเช่นอัตรากำลังพนักงานสอบสวนไม่เพียงพอการพัฒนาความรู้ความสามารถ
ของพนักงานสอบสวนไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการไม่ให้ความสำคัญของตำแหน่ง
งานสอบสวนเป็นต้น ส่วนต่างประเทศก็มีหน่วยงานสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับคดีที่มีลักษณะพิเศษ
คือหน่วยสืบสวนสอบสวนกลาง หรือ FBI ของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ หน่วยสืบสวนสอบสวน
หรือ SID ของประเทศญี่ปุ่น

ปี พ.ศ. 2512 จึงได้เกิดแนวความคิดการพัฒนางานสอบสวนที่มีลักษณะเช่นนี้ให้มี
คุณภาพโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอร่างกฎหมายตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้น ใน
กระทรวงยุติธรรมโดยได้เสนอรูปแบบต่างๆ ของการสอบสวน เช่น

1. ให้ตำรวจสอบสวนโดยพนักงานฝ่ายปกครอง ไม่ต้องเข้าเกี่ยวข้องด้วย
2. ให้พนักงานฝ่ายปกครอง เป็นผู้สอบสวนฝ่ายเดียว
3. ให้ทั้งสองฝ่ายสอบสวนร่วมกัน
4. ให้ตั้งกรมสอบสวนขึ้นเป็นอิสระจากกรมตำรวจและกรมการปกครอง สำหรับสอบสวน

คดีที่เกิดขึ้นนอกเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี

² มาตรา 29 การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้เว้นแต่โดย
อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบ
กระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

5. ให้ตำรวจสอบสวนแล้วให้พนักงานอัยการเข้าควบคุมการสอบสวน

6. ให้ศาลแขวงเป็นศาลทำหน้าที่สอบสวนมูลฟ้อง

แต่การเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวไม่ได้ประสบผลสำเร็จในปีพ.ศ. 2522 คณะกรรมการวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติ เสนอร่างกฎหมายจัดตั้งกรมสอบสวน ขึ้นมาอีกครั้งโดยให้สังกัดกระทรวงมหาดไทยแต่แนวคิดดังกล่าวก็ไม่ประสบผล สำเร็จต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 334 (1) กำหนดให้แยกศาลยุติธรรมออกจากกระทรวงยุติธรรมแล้วตั้งเป็นสำนักงานศาลยุติธรรม ส่งผลต่อโครงสร้างของกระทรวงยุติธรรม จนต้องมีการปรับปรุงกระทรวงยุติธรรมโดยมีแนวคิดให้มีการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบของประเทศ โดยรวบรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทั้งหมดที่กระจัดกระจายในสังกัดหน่วยราชการต่าง ๆ มารวมในกระทรวงยุติธรรมเพื่อให้มีเอกภาพในการจัดการบริหารงานในแนวทางเดียวกันและปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพในการอำนวยความยุติธรรมโดยพิจารณาจากสภาพอาชญากรรมในสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงพัฒนาทั้งที่มีสภาพความรุนแรงและใช้เทคนิควิธีการที่ซับซ้อนเป็นกระบวนการเครือข่ายที่เป็นระบบต่อเนื่องผู้กระทำเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหลายด้านจนกระบวนการสืบสวนสอบสวนในปัจจุบันพัฒนาทั้งระบบ

ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ประกาศใช้บังคับภายใต้เจตนารมณ์ที่ต้องการให้มีหน่วยงานที่ทรงมีประสิทธิภาพ ในการสืบสวนสอบสวน ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะรุนแรงต่างไปจากอาชญากรรมธรรมดาเนื่องจากการกระทำความผิดนับวันจะมีความยุ่งยาก ซับซ้อนและได้มีการพัฒนาการทางด้านรูปแบบในการกระทำความผิดเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งคดีเหล่านี้เป็นการยากต่อการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนจากหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายทั้งสิ้น จึงได้จัดตั้งหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งหน่วยงาน คือ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือ DSI ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม โดยในวันที่ 4 มิถุนายน 2545 คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 จนได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา และประกาศใช้บังคับใช้ในวันที่ 20 มกราคม 2547 โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดที่มีลักษณะของการกระทำที่เรียกว่า คดีพิเศษ ในรูปแบบของ สหวิชาชีพกล่าวคือ รวบรวมและคัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หลายสาขาวิชา เช่น ทางด้านกฎหมาย การเงิน การคลัง การธนาคาร การบัญชี คอมพิวเตอร์ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ มาทำการสืบสวนสอบสวนคดีเกี่ยวกับการกระทำที่มีลักษณะของการกระทำความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ การกระทำที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์

ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ หรือ มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็น ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา³

การใช้อำนาจของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 นี้ก่อให้เกิดปัญหาในการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่ได้รับการบัญญัติคุ้มครองรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างมากมาย โดยเฉพาะสิทธิในร่างกาย สิทธิในการเดินทาง สิทธิในการสื่อสาร สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในเคหสถานและ สิทธิในการประกอบอาชีพ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ดังนี้

³ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 21 บัญญัติว่า “คดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่คดีความผิดทางอาญาดังต่อไปนี้

(1) คดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยการเสนอแนะของ กคพ. โดยคดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายดังกล่าว จะต้องมียุทธวิธีหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ

(ข) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(ค) คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญหรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม

(ง) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน

(จ) คดีความผิดทางอาญาที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา

ทั้งนี้ ตามรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่ กคพ. กำหนด

(2) คดีความผิดทางอาญาอื่นนอกจาก (1) ตามที่ กคพ. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่.....”

1. ปัญหาการใช้อำนาจของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามมาตรา 24 (1) ในการเข้าไป รบกวนสิทธิของผู้ทรงสิทธิในเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้น โดยอาศัยเหตุเพียง “สงสัยว่า” มีบุคคลที่ได้กระทำความผิดคดีพิเศษหลบซ่อนตัวอยู่ หรือมีทรัพย์สินที่ใช้หรือได้มาจากการ กระทำความผิด โดยไม่ได้คำนึงว่าจะมีบุคคลที่ได้กระทำความผิดคดีพิเศษหลบซ่อนตัวอยู่ หรือมี ทรัพย์สินที่ใช้หรือได้มาจากการกระทำความผิดอยู่จริงหรือไม่ คงอาศัยแต่เหตุที่เลื่อนลอยหรือความ เชื่อโดยสันดาตญาณเท่านั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงบทบัญญัติในการให้อำนาจรัฐเพื่อจำกัดสิทธิและ เสรีภาพของประชาชนตามมาตรา 29⁴ วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แต่อย่างใด

2. ปัญหาการใช้อำนาจของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามมาตรา 24 (2) ในการใช้ อำนาจรัฐเพื่อบกวนสิทธิในการเดินทางหรือสิทธิในทรัพย์สินของประชาชนในการเป็นเจ้าของ ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง เพียงเพราะเหตุ “สงสัยว่า” มีทรัพย์สินซึ่งมีไว้หรือได้มาจากการ กระทำความผิด หรือมีทรัพย์สินที่จะได้ใช้หรือจะ ได้ใช้ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ โดย ไม่ได้คำนึงว่าจะได้มีทรัพย์สินซึ่งมีไว้หรือได้มาจากการกระทำความผิด หรือมีทรัพย์สินที่จะได้ใช้ หรือจะ ได้ใช้ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษอยู่จริงหรือไม่ คงอาศัยเพียงแค่ความรู้สึกหรือ ความพึงพอใจของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเท่านั้น การกระทำของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษนี้ เป็นการกระทำที่ไม่ได้คำนึงถึงบทบัญญัติในการให้อำนาจรัฐเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ ประชาชนตามมาตรา 29⁵ วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แต่อย่างใด

3. ปัญหาตามมาตรา 25 ในการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารของบุคคลไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ ถูกส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร สามารถที่จะถูกรบกวนจากพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้ โดยวิธีการตามมาตรการพิเศษของ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษนี้เป็นการรบกวนซึ่งสิทธิที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชการจักร ไทย พ.ศ. 2550 ทั้งสิ้น พนักงานสอบสวนคดีพิเศษซึ่งจะเป็นผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรานี้เป็นผู้ที่ อธิบดีเห็นสมควรที่จะใช้อำนาจพิเศษดังกล่าว โดยให้ยื่นเป็นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษา

⁴ มาตรา 29 การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำได้เว้นแต่โดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบ กระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

⁵ มาตรา 29 การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำได้เว้นแต่โดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบ กระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

อาญา การที่ได้กำหนดไว้เช่นนี้หาได้ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่ได้รับผลร้ายจากการใช้มาตรการดังกล่าวได้

4. ปัญหาตามมาตรา 27 ในการแฝงตัวเข้าไปในองค์กรหรือกลุ่มคนใด เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนรวมทั้งจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดๆ ขึ้น การแฝงตัวเข้าไปในองค์กรหรือกลุ่มคนใดนั้นอาจทำให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้ทราบหรือได้มาซึ่งข้อมูลใดที่ไม่เกี่ยวกับคดีพิเศษ และอาจมีการใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการเข้าไปแฝงตัวเพื่อแสวงหาประโยชน์ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเองหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่นได้

เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ “ใช้มาตรการพิเศษในการให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน” ผู้เขียนเกรงว่าพนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะใช้อำนาจพิเศษไปกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้อย่างเสรี ดังนั้นจึงควรมีแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนผู้บริสุทธิ์ด้วย

ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การใช้อำนาจซึ่งมีลักษณะที่เป็นพิเศษบางประการของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 โดยศึกษาถึงแนวคิด ที่มา อำนาจหน้าที่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการใช้อำนาจพิเศษดังกล่าวโดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับการใช้มาตรการพิเศษหรือเทคนิคพิเศษตามมาตรา 24 มาตรา 25 และมาตรา 27 พร้อมทั้งเสนอแนะข้อบกพร่องของการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อหาแนวทางแก้ไขพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และช่วยในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อให้ทราบอำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษของประเทศไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานสอบสวนพิเศษและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาที่มีการใช้มาตรการพิเศษในต่างประเทศที่สำคัญด้วย

2. เพื่อให้ทราบถึงการใช้อำนาจพิเศษ หรือ มาตรการพิเศษ ในการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวน และดำเนินคดีพิเศษของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ โดยเฉพาะกรณีที่เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

3. เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของข้อกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้มีการสืบสวนสอบสวนอย่างรอบคอบและเป็นมืออาชีพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอย่างได้ผล และสามารถคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

การใช้มาตรการพิเศษเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 กำหนดให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษมีอำนาจพิเศษบางประการสำหรับใช้ในการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีพิเศษ โดยกำหนดให้มีมาตรการในการให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน ได้แก่ การเรียกให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงิน หรือบุคคลส่งข้อมูล บัญชี เอกสารหลักฐานต่างๆ รวมทั้งการค้นเคหสถาน หรือสถานที่ใดๆ หรือบุคคล หรือยานพาหนะ ที่มีเหตุสงสัยตามสมควรว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา 24 การให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดที่ถูกใช้หรืออาจถูกใช้ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา 25 และการจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดขึ้นหรือส่งบุคคลเข้าไปแฝงตัวหรืออำพรางตัวอยู่ในองค์กรอาชญากรรมหรือกลุ่มบุคคลใดเพื่อทำการสืบสวนสอบสวนตามมาตรา 27 ซึ่งการใช้มาตรการดังกล่าวไปกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงควรนำเอาหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมาใช้ควบคู่กับการใช้อำนาจพิเศษของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้วย

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้จะมุ่งศึกษาอำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษจากพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 โดยศึกษาวิเคราะห์อำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษต่างประเทศ ที่มีลักษณะการใช้มาตรการพิเศษที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพื่อหาจุดเหมาะสมระหว่างประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนอาชญากรรมร้ายแรงกับความสัมฤทธิ์ผลในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพื่อนำมาพิจารณาหาวิธีการที่เหมาะสมในการปรับปรุงข้อกำหนด ระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติ

งานของกรมสอบสวนคดีพิเศษและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ รวมทั้งวิธีการตรวจสอบการใช้มาตรการพิเศษดังกล่าวให้รอบคอบและมีประสิทธิภาพต่อไป

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้าจากตัวบทกฎหมาย ตำรากฎหมาย ความเห็นทางกฎหมาย ตลอดจนคำสั่ง คำพิพากษา ของศาล เอกสาร บทความวิชาการ หนังสือพิมพ์ วารสาร และจุลสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาถึงปัญหา การการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการกระทำโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ โดยจะนำข้อมูลมาเรียบเรียงโดยวิธีการพรรณนาและวิเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นข้อเสนอแนะทางการ แก้ไขปัญหาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ มีแนวทางการปฏิบัติตามแบบแผนของกฎหมายที่ถูกต้อง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบอำนาจหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษของ ประเทศไทย และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานสอบสวนพิเศษและพนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือ การสืบสวนสอบสวนคดีอาญาที่มีการใช้มาตรการพิเศษในต่างประเทศที่สำคัญ
2. ทำให้ทราบถึงการใช้อำนาจพิเศษ หรือ มาตรการพิเศษ ในการป้องกันปราบปราม สืบสวน สอบสวน และดำเนินคดีพิเศษของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ โดยเฉพาะกรณีที่เป็นการกระทบต่อ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน
3. ทำให้ทราบรูปแบบที่เหมาะสมของข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติงาน ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้มีการสืบสวนสอบสวนอย่างรอบคอบและเป็นมืออาชีพใน การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอย่างได้ผล และสามารถคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ได้